

شناسایی عوامل موثر بر ایجاد و ارتقای کارآفرینی در بین دانشجویان تربیت بدنی و علوم ورزشی

مولود فتحی باغبادرانی^{۱*}، سیده طاهره موسوی راد^۲

۱. کارشناس ارشد علوم ورزشی، دانشگاه پیام نور .

۲. استادیار مدیریت ورزشی، دانشگاه پیام نور .

تاریخ دریافت: (۹۶/۱۰/۲۷) تاریخ پذیرش: (۹۷/۰۷/۰۱)

Identification of Effective Factors on Creation and Promotion of Entrepreneurship between the Sport Science Students

M .Fathi Baghbadorani^{1*}, T .Mousavi rad²

1. M. A. of Sport Management, Payam Noor.

2. Assistant Professor of Sport Management, Payam Noor.

Received: (2018 January 17)

Accepted: (2018 September 23)

Abstract

The purpose of this study was to investigate the factors affecting the creation and promotion of entrepreneurship among physical education students and sports science students. The research method is descriptive-analytical and is a survey-based survey. The statistical population of the study consisted of students and graduate students in physical education and sport sciences of Isfahan University. Out of 391 students were selected by sampling from Isfahan University, Islamic Azad University of Khorasgan Branch and Payame Noor University of Isfahan. The instrument used in this research was a researcher-made questionnaire consisting of 58 questions, whose validity was confirmed by nine experts in this field. The reliability of the questionnaire was also reported using 88% Cronbach's alpha. Data analysis was performed using SPSS and AMOS version 22 software. The results showed that 13 personal, organizational, environmental factors, tendency to creativity, risk appetite, desire for independence, desire for internal control, desire for success, encouragement for innovation, educational environment, legal conditions, conditions Economic and social conditions affect the entrepreneurship of physical education students, among which the highest priority is related to personal factors and the lowest priority is "encouragement and innovation". Also, the fitness fittest model demonstrates the optimal fit and affirmation of the factors affecting the creation and promotion of entrepreneurship among sport science students.

Keywords

entrepreneurship, personal factors, organizational factors, environmental factors, students of sports science.

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی عوامل موثر بر ایجاد و ارتقای کارآفرینی در بین دانشجویان تربیت بدنی و علوم ورزشی صورت گرفته است. روش تحقیق، توصیفی-تحلیلی و از نوع مطالعات پیمایشی است که به صورت میدانی انجام گرفته است. جامعه آماری تحقیق شامل دانشجویان و فارغ التحصیلان تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه‌های استان اصفهان بود که از این بین ۳۹۱ نفر به صورت خوشه‌ای از دانشگاه اصفهان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان و همچنین دانشگاه‌های پیام نور مرکز اصفهان انتخاب گردید. ابزار مورد استفاده در این پژوهش، پرسشنامه محقق ساخته ۵۸ سوالی بود که روایی آن توسط ۹ نفر از خبرگان این حیطه مورد تایید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه نیز با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۸ گزارش گردید. تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز با استفاده از نرم افزارهای SPSS و AMOS نسخه ۲۲ صورت گرفت. نتایج به دست آمده نشان داد که ۱۳ عامل شخصی، سازمانی، محیطی، تمایل به خلاقیت، تمایل به ریسک پذیری، تمایل به استقلال طلبی، تمایل به کنترل درونی، تمایل به توفیق طلبی، تشویق به نوآوری، محیط آموزشی، شرایط قانونی، شرایط اقتصادی و شرایط اجتماعی بر کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی موثر هستند که در این بین بالاترین اولویت مربوط به "عوامل شخصی" و پایین ترین اولویت مربوط به "تشویق و نوآوری" می‌باشد. همچنین آزمون برازش مدل نشان دهنده برازش مطلوب و تأیید مدل عوامل موثر بر ایجاد و ارتقای کارآفرینی در بین دانشجویان علوم ورزشی می‌باشد.

کلید واژه‌ها

کارآفرینی، عوامل شخصی، عوامل سازمانی، عوامل محیطی، دانشجویان علوم ورزشی.

مقدمه

با توجه به افزایش ارتباطات در سطوح ملی و بین‌المللی و همچنین افزایش پرشتاب تغییر و تحولات فزاینده، رقابت‌های جهانی افزایش پیدا کرده است؛ این عوامل سبب شده تا کشورهای مختلف جهان، نسبت به تطابق خود با تغییرات جهانی در زمینه‌های مختلف، تلاش‌های خود را انجام دهند. یکی از این عوامل تغییر که امروزه به عنوان مقوله‌ای مهم در سطح جهانی مطرح می‌باشد، موضوع کارآفرینی می‌باشد (لی و همکاران^۱، ۲۰۱۱). کارآفرینی در عمل توانایی خلق یک چیز از هیچ است. به عبارتی هر نوع کوشش در ایجاد کسب و کار جدید یا فعالیت‌های جدید مخاطره آمیز هم چون خوداشتغالی، ایجاد یک سازمان جدید و یا توسعه‌ی سازمانی، با استفاده از یک فرد، یک گروه و یا سازمانی که از قبل تاسیس شده، کارآفرینی نامیده می‌شود (کمالیان و فاضل، ۱۳۹۰). کارآفرینی به فرایندی اطلاق می‌شود که در طی آن فرد کارآفرین با ارائه ایده و فکر جدیدی نسبت به ایجاد کسب و کار اقدام نموده و خطرات و ریسک آن را پذیرفته و محصول جدیدی را ارائه می‌کند (مهدوی و همکاران، ۱۳۹۳). افرادی که از توانایی کارآفرینی برخوردار هستند، می‌توانند در مسیر تحولات حرفه‌ای پیش‌تاز بوده و مسیرهای دگرگونی و تحولات را شناسایی نموده و نسبت به نیازهای کاری جامعه آگاهی پیدا کرده و در مسیر ایجاد مشاغل جدید، نقش مؤثری داشته باشند (ربیعیان و همکاران، ۱۳۹۴).

با توجه به اینکه جوامع امروزی دیگر نمی‌توانند با تکیه بر روش‌های قدیمی عمل نمایند و اهداف خود را محقق ساخته و بر رقیبان خود پیروز شوند، اهمیت نیروی انسانی خلاق، مبتکر و کارآفرین برجسته می‌شود. از این‌رو موضوع کارآفرینی به یکی از مهمترین چالش‌های اجتماعی چند دهه اخیر تبدیل شده است و در اکثر کشورهای پیشرفته به عنوان یک ضرورت مطرح شده است (ون دام و همکاران^۲، ۲۰۱۰). نظر به اینکه کارآفرینان نقش مهمی در ارتقای اشتغال و بهبود وضعیت اقتصادی جوامع ایفا می‌کنند، آموزش کارآفرینی و افزایش فعالیت‌های کارآفرینانه می‌تواند محرک مناسبی در جهت رشد و توسعه جوامع محسوب شود و افزایش درآمد و بهبود زندگی افراد را به همراه داشته باشد. از این‌رو برنامه ریزان اجتماعی و اقتصادی در کشورهای مختلف تلاش می‌کنند تا کارآفرینی را با استفاده از نظام‌های آموزش عالی در جوامع گسترش و ترویج نمایند (زامپتاکیس و همکاران^۳، ۲۰۰۹). گسترش بیکاری و نگرانی در زمینه اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاهی یکی از مسائلی است که موجب شده است

محققان به مباحث مربوط به کارآفرینی^۴ دامن بزنند و به آن توجه کنند به طوری که صاحب نظران، توسعه‌ی کارآفرینی را راهکاری اثربخش برای حل معضلات بیکاری می‌دانند (بادسر و همکاران، ۱۳۹۳). توسعه‌ی کارآفرینی در دانشگاه‌ها می‌تواند تحت تاثیر دو عامل نهادی رسمی و عامل نهادی غیررسمی قرار بگیرد. از عوامل نهادی رسمی می‌توان به قوانین، ساختار و حاکمیت دانشگاه، برنامه‌های آموزش کارآفرینی و کسب و کار، سیاست‌ها و قوانین دولتی، ارتباط دانشگاه و صنعت، قوانین مالکیت فکری، ساختار آموزشی و پژوهشی دانشگاه و از عوامل نهادی غیررسمی می‌توان به نحوه‌ی اجرای قوانین، ملاحظات سیاسی، الگوی نقش، سیستم پاداش دانشگاهی و نگرش جامعه دانشگاهی اشاره کرد (یدالهی و همکاران، ۱۳۹۰).

رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی با توجه به پتانسیل‌های بالای کاری که دارد متأسفانه در ایران محدود به چند حیطه شغلی شده است که با توجه به ظرفیت محدود هریک از آنها، تعداد زیادی از فارغ التحصیلان این رشته فاقد شغل یا شغل مرتبط با این رشته هستند. نظر به اینکه تعداد فراوانی از دانش‌آموخته‌های دانشگاه در انتظار اشتغال به کار مانده اند، کارآفرینی می‌تواند به عنوان یکی از راهکارهای جدی و مهم در دستور کار مدیران، برنامه ریزان و سیاستگذاران حوزه ورزش و اشتغال قرار گیرد. نکته مهم و قابل تأمل در این ارتباط، کم بودن تعداد افرادی است که بتوانند فرصت‌های موجود را شناسایی نموده و در ضمن دارا بودن روحیه ریسک‌پذیری، توفیق طلبی، خلاقیت، استقلال طلبی و کنترل درونی که از ویژگی‌های افراد کارآفرین می‌باشد، نسبت به راه اندازی کسب و کار اقدام نمایند (براتی مرانی و همکاران، ۱۳۸۵).

به اعتقاد برخی از محققان داخلی در زمینه کارآفرینی، کارآفرینی و رفتار کارآفرینانه در هر زمینه‌ای قابل پیگیری است، که یکی از مهمترین این زمینه‌ها، امور ورزشی می‌باشد (عنایتی، ۱۳۸۹). ورزش از عوامل بسیار مهم و اساسی تأمین سلامت و نشاط جامعه می‌باشد، که بر بهره‌وری ملی و در نتیجه بر رونق اقتصادی کشور تاثیر مثبت می‌گذارد. با توجه به ابعاد گسترده صنعت ورزش می‌توان آن را در زمره سریعترین بخش‌های اصلی اقتصادی، اجتماعی و سیاسی جهان مطرح کرد. دستاوردها و فرصت‌های شغلی در خیل عظیمی از رویدادهای ورزشی وجود دارد، به عبارتی افزایش فرایندهای کارآفرینی در ورزش و رویدادها، در حال ایجاد تنوعی از فرصت‌های شغلی جدید است (مندعلیزاده و هنری، ۱۳۸۹). با شناخت زمینه‌های کارآفرینی در ورزش می‌توان فرصت‌های جدیدی را به کارآفرینان و جامعه

3. Zampetakis & et al
4. Enterpreneurship

1. Lee & et al
2. Van Dam & et al

کرده‌های دانشگاهی)، برای تمامی جوامع بخصوص درحال توسعه مانند ایران از اهمیت و ضرورت حیاتی برخوردار است (آقازاده و همکاران، ۱۳۸۳). اما واقعیت آن است که توسعه کارآفرینی و آموزش دانشجویان تربیت بدنی به‌سوی یادگیری و خوداشتغالی و مهارت‌های کارآفرینانه نیازمند عوامل مختلفی است. عوامل مختلفی همچون ویژگی‌های فردی دانشجویان تربیت بدنی، عوامل محیطی، عوامل سازمانی مختلف بر توسعه کارآفرینی و خوداشتغالی و مهارت‌های کارآفرینانه دانشجویان تربیت بدنی وجود دارد.

نتایج تحقیق ططری و همکاران (۱۳۹۷) با عنوان بررسی ارتباط سبک‌های رهبری مدیران باشگاه‌های خصوصی استان‌های غرب کشور با میزان کارآفرینی کارکنان این باشگاه‌ها نشان داد که، مدیران با سبک‌های رهبری مشارکتی و مشورتی می‌توانند کارکنانی کارآفرین داشته باشند. همچنین در میان سوالات مربوط به کارآفرینی، کاردانی و تدبیر، نیاز به موفقیت و کار تیمی کارکنان بیشترین بار عاملی را داشتند. فلاح حقیقی و همکاران (۱۳۹۶) در مقاله‌ای با عنوان تاثیر ابعاد ساختاری تشکیلاتی بر کارآفرینی در دانشکده‌های کشاورزی منطقه ۵ دانشگاه آزاد اسلامی نتایج نشان داد که همه ابعاد ساختاری تشکیلاتی شامل ساختار سازمانی، سیستم ارتباطات سازمانی، کارآفرین بودن نظام حقوق و پاداش و نوآوری در امور آموزشی و پژوهشی با کارآفرینی رابطه‌ای معنی‌دار و مستقیم دارند. همچنین عامل ساختاری تشکیلاتی به عنوان یک عامل مؤثر، پیش‌بینی کننده کارآفرینی در دانشکده‌های کشاورزی می‌باشد. نتایج پژوهش صیاد و همکاران (۱۳۹۶) با عنوان بررسی روحیه کارآفرینی دانشجویان دانشگاه های علوم پزشکی کردستان و کرمانشاه در سال ۱۳۹۴ نشان داد که دانشجویان هر دو دانشگاه مورد بررسی در حیطه‌های توفیق طلبی و ریسک‌پذیری روحیه کارآفرینی از روحیه کارآفرینی بالاتر از میانگین برخوردار بودند و این مسأله می‌تواند زمینه‌ای مساعد برای اجرا و پیشبرد برنامه‌های مربوط به توسعه و آموزش‌های کارآفرینی ایجاد نماید. شکاری و همکاران (۱۳۹۵) در مقاله‌ای با عنوان نقش الگوی آموزش های کارآفرینی کسب و کار بر مهارت‌های کارآفرینی کارآموزان مراکز آموزش فنی و حرفه‌های استان اصفهان دریافتند که رابطه معنی‌داری بین آموزش‌های کارآفرینی و ابعاد مهارت های کارآفرینی کسب و کار و مهارت‌های شخصی، مدیریتی و فنی وجود دارد. همچنین بین آموزش های کارآفرینی، الگوی کسب و کار بر حسب

معرفی کرده تا از آن برای پیشرفت و توسعه اقتصادی اجتماعی بهره گیرند (زارع و همکاران، ۱۳۸۶). علاوه بر این با توجه به رشد روزافزون تکنولوژی و تاثیر آن بر توسعه تربیت بدنی و افزایش آگاهی‌های عمومی در زمینه تربیت‌بدنی و فعالیت‌های ورزشی و نیاز به وجود ارگان‌های خصوصی و عمومی به منظور پاسخگویی به حسن توجه عموم نسبت به این فعالیت‌ها توجه به کارآفرینی در این حیطه و جذب فرصت‌های شغلی برای فارغ التحصیلان این حیطه امری ضروری و اجتناب ناپذیر می‌باشد (حق شناس و همکاران، ۱۳۸۶). کارآفرین ورزشی بایستی فرصت‌های موجود، قابل ایجاد و یا کشف در زمینه‌ی ورزش را دریافته و از آن فرصت‌ها برای خلق فعالیت کارآفرینانه‌ی نوپا استفاده نماید (صارمی و علیزاده ثانی، ۱۳۸۸).

در کشور ما سیاست حرفه‌ای سازی ورزش پیگیری می‌شود و تاکنون در برخی رشته‌های ورزشی اعمال گردیده است. لذا مدیریت این گونه سازمان‌ها بایستی دارای دانش و تجربه مدیریتی سطح بالایی باشد (فراهانی و همکاران، ۱۳۸۸). از این‌رو جایگاه‌های متعددی را می‌توان برای تربیت و انتصاب مدیران در نظر گرفت که خود نیز می‌تواند با نوآوری‌هایی همراه باشد و به کارآفرینی بیانجامد (فروغی پور، ۱۳۸۶). برخی از موارد این بخش عبارتند از: طراحی و تأسیس رشته‌های جدید ورزشی، طراحی و اجرای طرح‌های جامع مدیریتی، برنامه ریزی برای فعالیت‌های ورزشی خوابگاه‌های دانشجویی، خانواده‌ها و... طراحی و اداره تورها و اردوهای ورزشی، اصلاح مدیریت باشگاه‌های ورزشی دولتی، مدیریت باشگاه‌های ورزشی خصوصی در راستای اصل ۴۴ قانون اساسی و ... (عنایتی، ۱۳۸۹). هرچند علوم ورزشی از منظر رشته‌های متنوعی همچون مدیریت، بازاریابی، فلسفه، اقتصاد، روانشناسی و جامعه شناسی مورد مطالعه قرار گرفته‌اند اما در این حوزه کمبود مطالعات متمرکز بر رشته کارآفرینی وجود دارد (بارون، ۲۰۰۷). جامعه ما امروز بیش از هر چیزی به کارآفرینان در تمامی حوزه‌های کاری نیاز دارد، کارآفرینانی که با ریسک‌پذیری، نوآوری و خلاقیت‌ها استقلال‌طلبی و انگیزه‌ی زیاد برای موفقیت می‌تواند جامعه را از رکود به‌سوی نوآوری و شکوفایی سوق دهد. بنابراین با توجه به نقش و اهمیت کارآفرینی و سابقه درخشان کارآفرینانه در توسعه بسیار از کشورها و با توجه به مشکلات اقتصادی زیادی که کشور ما با آن مواجه بوده و دست یاری از همه سویی می‌طلبد، ترویج و اشاعه مفهوم کارآفرینی، بسترسازی برای فرهنگ حمایت از کارآفرینی و مهم‌تر از همه تربیت افراد (بخصوص تحصیل

ویژگی‌های جمعیت شناختی (جنسیت، نوع فعالیت، مدرک و رشته تحصیلی) تفاوت معناداری مشاهده نشد. نتایج تحقیق مندعلیزاده و همکاران (۱۳۹۴) با عنوان بررسی عوامل محیطی مؤثر بر توسعه کارآفرینی در ورزش کشور نشان داد ارتباط معناداری بین زیرساخت‌های کسب و کار و برنامه‌های آموزشی با توسعه کارآفرینی ورزشی وجود دارد؛ ولی عناصری مانند فناوری و سیاست‌گذاری‌ها با توسعه کارآفرینی ارتباطی ندارند. تحقیق علیمردانی و همکاران (۱۳۹۳) با عنوان ارتباط بین فرهنگ سازمانی با کارآفرینی سازمانی در اداره کل ورزش و جوانان استان قم نشان داد که بین فرهنگ سازمانی و مؤلفه آن (فرهنگ گروهی، فرهنگ ادھوکراسی، فرهنگ بازار و فرهنگ سلسله مراتبی) با کارآفرینی سازمانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. نصیرزاده و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهش خود با عنوان ارزیابی کارآفرینی مدیران کل تربیت‌بدنی جمهوری اسلامی ایران، دریافتند که برای اعتلای کارآفرینی، پرورش ویژگی‌های شخصیتی مدیران ضرورت دارد. همچنین شاخص کارآفرینی به مفهوم کلی در بین مدیران ادارات کل تربیت‌بدنی بالاتر از سطح میانگین قرار دارد. فراهانی و همکاران (۱۳۹۲) در تحقیقی با عنوان نقش مدیریت و سیاست‌گذاری دانشکده‌ها و گروه‌های تربیت‌بدنی در هدایت انتظارات شغلی دانشجویان دریافتند که نقش مدیریت و سیاست‌گذاری دانشکده‌ها و گروه‌های تربیت‌بدنی در هدایت انتظارات شغلی دانشجویان بسیار مهم و حیاتی است. همچنین در تحقیق دیگری، فراهانی و قربانی قهفرخی (۱۳۹۲) با عنوان، تحلیل اثر عوامل اجتماعی بر اشتغال فارغ التحصیلان کارشناس ارشد رشته تربیت‌بدنی دانشگاه‌های دولتی و غیر دولتی نشان دادند که عوامل اجتماعی نقش بسزایی در اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاهی بازی می‌کند. در این بین عامل بکارگیری افراد با توجه به روابط خویشاوندی از نظر فارغ التحصیلان دانشگاهی غیر دولتی در اولویت اول انتخاب قرار گرفت و عامل پرداخت هزینه‌های دانشجویان دانشگاهی دولتی، توسط دولت از نظر فارغ التحصیلان دانشگاه دولتی در اولویت‌های بعدی قرار گرفت.

هایتر^۶ (۲۰۱۶) در تحقیق خود با به بررسی توسعه کارآفرینی با توجه به دیدگاه شبکه‌های اجتماعی میان کارآفرینان دانشگاهی پرداخت. وی بیان کرد که شبکه‌های اجتماعی در میان کارآفرینان دانشگاهی در مراحل اولیه ایجاد کسب و کار برای ترغیب و حمایت نقش مهمی را می‌تواند ایفا کند. همچنین

کارآفرینان دانشگاهی با معاشرت با کارآفرینان دیگر در شبکه‌های اجتماعی انگیزه‌های بیشتری برای توسعه کارآفرینی پیدا خواهند کرد. فرناندز و همکاران^۷ (۲۰۱۴) تحقیقی را با عنوان شبکه‌های اجتماعی حرفه‌ای و شخصی به عنوان پلی به منظور کارآفرینی دانشگاهیان انجام دادند. مهمترین نتایج آن‌ها به این صورت بود که، پشتیبانی درک شده از سوی مربیان و شبکه‌های حرفه‌ای و شخصی در علاقه و ترویج دانشگاهیان به سمت سرمایه‌گذاری در کسب‌وکارهای جدید نقش قابل توجهی دارد. همچنین خودکارآمدی نیز در این میان نقش میانجی را دارد. اکپور روبرو^۸ (۲۰۱۲) تأثیر محیط اجتماعی و فرهنگی را بر ظهور کارآفرینی با مطالعه بر جامعه نیجریه بررسی کرده است. نتایج حاصل از پژوهش وی نشان داده است آن چیزی که بیشتر از هر عامل اقتصادی دیگر می‌تواند بر کارآفرین بودن یک فرد تأثیرگذار باشد، ارزش‌های جامعه است. حسینی و همکاران (۲۰۱۱) تحقیقی با هدف بررسی دیدگاه دانشجویان را در رابطه با عوامل تأثیرگذار بر ترویج و آموزش کارآفرینی در دانشگاه مورد بررسی قرار داد نشان داد که ۵۰ درصد پاسخ دهندگان تمایل به موفقیت، نوآوری، آموزش کارآفرینی در دانشگاه، نقش آموزگاران و زمینه‌های آموزشی را از عوامل تأثیرگذار بر ترویج آموزش کارآفرینی در دانشکده کشاورزی دانسته‌اند. سانچز^۹ (۲۰۱۱) در مطالعه بر روی دانشجویان رشته‌های اقتصاد، علوم اجتماعی، فنی، حقوق و بهداشت کشور اسپانیا نشان داد که خودباوری، خطرپذیری، پشتتاز بودن و قصد خوداشتغالی به‌طور مشخصی بعد از برنامه‌های آموزش کارآفرینی نسبت به قبل از برنامه‌های آموزشی افزایش یافته است. ایزدونی و اکافور^{۱۰} (۲۰۱۰) در مطالعه آموزش کارآفرینی در قصد و نیت کارآموزان، نشان دادند که قرار گرفتن در معرض آموزش کارآفرینی تأثیر مثبت بر نیت کارآفرینانه کارآموزان دارد. آنها توصیه می‌کنند که آموزش کارآفرینی به عنوان یک دوره اجباری در مدارس باشد زیرا به نفوذ کارآفرینی در میان جوانان کمک می‌کند.

در رابطه با اهمیت و ضرورت پژوهش باید گفت که توجه به فرایند کارآفرینی در دانشگاه‌ها تا بدانجا است که سازمان علمی آموزش ملل متحد در چشم انداز آموزش عالی برای قرن بیست و یکم، دانشگاه‌های نوین را این گونه تعریف کرده است: جایگاهی که در آن مهارت‌های کارآفرینی به منظور تسهیل قابلیت‌های دانش‌آموختگان و برای تبدیل شدن به ایجاد کنندگان کار، توسعه می‌یابد (احمدی و همکاران، ۱۳۸۸).

یکی از بزرگ‌ترین چالش‌ها و یکی از مهم‌ترین مشکلات

9. Wilson & et al
10. Izedonmi & Okafor

6. Hayter
7. Fernández-Pérez & et al
8. Akpor Robaro

جوادیان و همکاران (۱۳۸۸) نیز در تحقیق خود اشاره کردند که ۷۰/۲ درصد از دانشجویان، نسبت به آینده شغلی خود نگران هستند. بنا بر یافته‌های هنری (۱۳۸۸) در سازمان‌های ورزشی ایران ۸۰ درصد نیروهای انسانی متخصص نیستند و تنها ۱۰ درصد مدارک تحصیلی مدیران و سرپرستان سازمانهای ورزشی در ایران کارشناسی ارشد و دکتری است و ۹۰ درصد دیگر کارشناس و پایینترند. در حالی که در آمریکا ۹۰ درصد مدیران، مدرک دکترا با تخصص تربیت‌بدنی دارند و ۱۰ درصد از سایر رشته‌ها و با مدارک پایینتر هستند. برعکس وضعیت نگران‌کننده بیکاری فارغ‌التحصیلان دانشگاهی رشته تربیت‌بدنی در کشورمان، ورزش در دنیا جایگاهی مناسب و متنوع برای ایجاد اشتغال و ایجاد فرصت‌های جدید فعالیت‌های اقتصادی پیدا کرده است که با شناخت زمینه‌های کاری در آن می‌توان فرصت‌های جدیدی را به جوانان و جامعه معرفی کرد و از آن برای پیشرفت و توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور بهره گرفت (برومند و همکاران، ۱۳۹۲).

با توجه به اینکه بسیاری از کشورهای پیشرفته و توسعه‌یافته جهان طی ۲۵ سال گذشته با انجام تحقیقات گسترده و به‌کارگیری این مقوله، توانسته‌اند به پیشرفت و توسعه اقتصادی و اجتماعی ناآل گردند، ضرورت دارد که در ایران نیز تحقیقات هدفمندی در این زمینه صورت گیرد، تا بتوان با انجام چنین تحقیقاتی، مشکلات و مسائل را شناسایی و با ایجاد الگوها و مدل‌های عملی برای پیاده‌سازی این فرآیند، برای اشتغال دانشجویان و فارغ‌التحصیلان تربیت‌بدنی در جهت توسعه همه‌جانبه آن برای کل کشور استفاده نمود. به همین خاطر پژوهش حاضر با هدف شناسایی عوامل موثر بر ایجاد و ارتقای کارآفرینی در بین دانشجویان تربیت بدنی و علوم ورزشی کشور صورت گرفته است.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف، تحقیقی کاربردی و از نظر شیوه گردآوری و تحلیل اطلاعات نیز، توصیفی-تحلیلی و از نوع پیمایشی است که به صورت میدانی انجام گرفته است. جامعه آماری تحقیق شامل دانشجویان و فارغ‌التحصیلان تربیت‌بدنی و علوم ورزشی دانشگاه‌های استان اصفهان بود. نمونه‌گیری به صورت خوشه‌ای با توجه به منطقه جغرافیایی استان اصفهان انجام شده است و برای تعیین حجم نمونه با توجه به نامحدود بودن جامعه آماری از جدول کرجس مورگان ۳۸۴ نفر انتخاب شد. برای اطمینان تعداد ۴۰۰ پرسشنامه میان دانشجویان و

نیروی انسانی تحصیل کرده ورزشی کشور بیکاری است؛ که لزوم بررسی سیاست‌های دانشکده‌ها و گروه‌های تربیت‌بدنی را در این زمینه نشان می‌دهد (حیدری، ۱۳۸۳). این در حالی است که در بررسی مشاغل ورزشی در دنیا به مشاغل متعددی در حوزه ورزش برمی‌خوریم که به دلیل فضا و ساختار کشور، بسیاری از این مشاغل در کشورمان یا وجود ندارد یا در دست افراد غیرمتخصص قرار گرفته است. دانش‌آموختگان رشته تربیت‌بدنی می‌توانند با استفاده از توانمندی‌ها و مهارت‌هایی که در طول تحصیل فراگرفته‌اند، نه تنها در زمینه کاربردی کردن علوم به منظور بهبود سلامت و تندرستی جامعه و پیشرفت ورزش کشور، بلکه جهت استفاده از توان بالقوه ورزش برای ایجاد اشتغال نه فقط برای دانش‌آموختگان این رشته بلکه برای افراد دیگر مفید باشند (فراهانی و همکاران، ۱۳۹۲). این امر آماده‌سازی فارغ‌التحصیلان تربیت بدنی را از طریق توسعه فرهنگی کارآفرینی و ایجاد زیرساخت‌ها و شرایط لازم ایجاد خوداشتغالی در آنان ضروری به نظر می‌رسد. آنچه مسلم است این آماده‌سازی نباید بعد از فارغ‌التحصیلی باشد بلکه برای تحقیق این امر لازم است طی فرایند و در حین تحصیل، مقدمات لازم فراهم گردد و موانع و محدودیت‌ها برطرف شوند. از این‌رو در حال حاضر آموزش کارآفرینی به یکی از مهم‌ترین و گسترده‌ترین فعالیت‌های دانشگاه‌ها تبدیل شده است. بنابراین ضروری است که در آموزش دانشجویان تربیت‌بدنی نیز به بحث کارآفرینی و آموزش آن بیشتر پرداخته شود. مطالعات اندکی به مقایسه‌ی وضعیت موجود و مطلوب فرهنگ کارآفرینی دانشگاه‌های کشور پرداخته‌اند و در این مطالعات هم مشخص شده است که وضعیت موجود فرهنگ کارآفرینی دانشگاه‌ها مناسب نیست (خواجوی و همکاران، ۱۳۹۱). هم چنین از آنجا که محیط داخلی و خارجی هر دانشگاه با سایر دانشگاه‌ها متفاوت است، بنابراین باید هر دانشگاه به بررسی وضعیت فرهنگ کارآفرینی خود بپردازد. متأسفانه مطالعه‌ای که به بررسی توسعه‌ی فرهنگ سازمانی کارآفرینی در میان دانشجویان تربیت بدنی بپردازد، مشاهده نگردید. به عبارت دیگر در کشور ما به بحث کارآفرینی و به‌ویژه کارآفرینی در بین دانشجویان و فارغ‌التحصیلان تربیت‌بدنی توجه کمتری شده و زمینه‌های موردنیاز آن فراهم نشده است. نتیجه تحقیق برومند و همکاران (۱۳۹۲) نشان داد که اشتغال فارغ‌التحصیلان رشته تربیت‌بدنی و علوم ورزشی از نظر عوامل داخلی و خارجی وضعیت مناسبی ندارد و با وجود ضعف‌های داخلی با تهدیدهای خارجی متعدد و عمده نیز مواجه است که در ماتریس ارزیابی جایگاه، در بدترین وضعیت، یعنی در موقعیت تدافعی قرار دارد و نسبت به میانگین جهانی بسیار پایینتر است.

فارغ‌التحصیلان تربیت‌بدنی و علوم ورزشی دانشگاه‌های استان اصفهان بود که از این بین ۳۹۱ نفر به صورت خوشه‌ای از دانشگاه اصفهان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان و همچنین دانشگاه‌های پیام نور مرکز اصفهان توزیع و جمع‌آوری شد که در نهایت ۳۹۱ پرسشنامه قابل استفاده مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

به‌منظور مطالعه و بررسی اهداف این پژوهش از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد که شامل پرسشنامه‌ای ۵۸ گویه‌ای بود که با اقتباس از تحقیقات مشابه و ادبیات تحقیق در مقیاس پنج ارزشی لیکرت تهیه و تدوین شد. از نظر ۹ نفر از متخصصان حوزه تربیت بدنی برای تایید روایی صوری و محتوای پرسشنامه استفاده شد و پایایی پرسشنامه با اجرای آزمایشی بر روی ۳۰ نفر از اعضای جامعه تحقیق و محاسبه ضریب آلفای کرونباخ ($\alpha=0/88$) به دست آمد.

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در سطح آمار توصیفی از جدول فراوانی و درصد فراوانی، میانگین و انحراف استاندارد و در سطح آمار استنباطی از آزمون کلموگروف اسمیرنوف برای تعیین نرمال بودن توزیع متغیرها، از آزمون بارتلت (به منظور بررسی کفایت داده‌ها) تحلیل عاملی اکتشافی برای کشف عوامل و آزمون فریدمن برای اولویت بندی عوامل موثر در کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی با استفاده از بسته آماری SPSS نسخه ۲۲ استفاده شد. همچنین، از مدل معادلات ساختاری برای طراحی و برازش مدل عوامل موثر در کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی با استفاده از نرم افزار AMOS استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

بر اساس یافته‌های توصیفی تحقیق مشخص شد که از ۳۹۱ نفر نمونه آماری این پژوهش، ۴۸/۳ درصد زن (۱۸۹ نفر) و ۴۳/۰ درصد مرد (۱۶۸ نفر) بودند؛ که از این بین، ۴۹/۳ درصد ۲۰ تا ۲۵ ساله بودند (۱۹۳ نفر) و ۱۰/۷ درصد بالای ۳۰ سال سن داشتند (۴۲ نفر). همچنین یافته‌های مربوط به نمونه‌های تحت بررسی براساس مقطع تحصیلی نشان داد که بیشترین تعداد نمونه را دانشجویان مقطع لیسانس با فراوانی ۵۹/۱ درصد (۲۳۱ نفر) تشکیل دادند در حالی که افراد با مدرک دکترا ۳/۰ درصد

(۱۲ نفر) بودند.

با توجه به محقق ساخته بودن ابزار مورد استفاده در این پژوهش، از تحلیل عاملی اکتشافی برای شناسایی عوامل موثر بر ایجاد و ارتقای کارآفرینی در بین دانشجویان علوم ورزشی استفاده شد. به همین دلیل پیش از انجام تحلیل عاملی، به منظور اطمینان از کافی بودن تعداد نمونه از معیار کایرز-می‌پر-اولکین^{۱۱} (KMO) و برای تعیین همبستگی بین متغیرها (گویه‌ها) از آزمون بارتلت^{۱۲} استفاده شد. نتایج در جدول ۱ نشان داده شده است.

با توجه به یافته‌های جدول ۱ مقدار KMO به دست آمده ۰/۹۳۵ می‌باشد. بنابراین تعداد نمونه های تحقیق به منظور تحلیل عاملی کفایت می‌کند. همچنین نتایج آزمون بارتلت ($\chi^2=13286/30$, Sig= $0/001$) نشان می‌دهند بین گویه‌ها همبستگی بالایی وجود دارد، از این رو ادامه و استفاده از سایر مراحل تحلیل عاملی جایز است. در ادامه نتایج به دست آمده از تحلیل عاملی مؤلفه‌ها به تفکیک با مقدار بارعاملی به دست آمده برای هر عامل ارائه شده است.

بر اساس تحلیل عاملی اکتشافی از ترکیب ۵۵ گویه مورد نظر در تحقیق در ۱۳ مولفه دسته بندی شدند. بنابراین می‌توان چنین گفت که ۱۳ عامل عوامل موثر بر ایجاد و ارتقای کارآفرینی در بین دانشجویان علوم ورزشی شناسایی شدند، که بر مبنای گویه‌هایی که در هر عامل قرار گرفته‌اند و با در نظر گرفتن مشابهت و همراستا بودن این گویه‌ها، عامل‌ها نامگذاری شدند. در **Error! Reference source not found.** مقدار بار های عاملی مربوط به گویه های هر عامل و نیاز واریانس تبیین کننده هر عامل گزارش شده است. یافته های نشان می‌دهد که توان پیشگویی این مدل بر اساس مجموع درصد واریانس تجمعی عامل های شناسایی شده برابر ۶۹/۶۹ درصد می‌باشد.

از آزمون تحلیل مسیر برای طراحی مدل عوامل موثر بر ایجاد و ارتقای کارآفرینی در بین دانشجویان علوم ورزشی استفاده شد. شکل ۱ مدل نهایی را نشان می‌دهد. همچنین در جدول ۳ شاخص‌های مربوط به برازش مدل نشان داده شده است.

جدول ۱. نتایج آزمون بارتلت و KMO

مقدار	پیش فرض
۰/۹۳۵	مقدار کایرز - می پر و اولکین (کفایت حجم نمونه)

12. Bartlett' Test of Sphericity

11. Kaiser- Meyer-Oklin measure of sampling adequacy (KMO)

۱۳۲۸۶/۳۰	مقدار کای اسکوار (X ²)	آزمون کرویت بارلت
۱۸۷۹	درجه آزادی	
۰/۰۰۱	سطح معناداری	

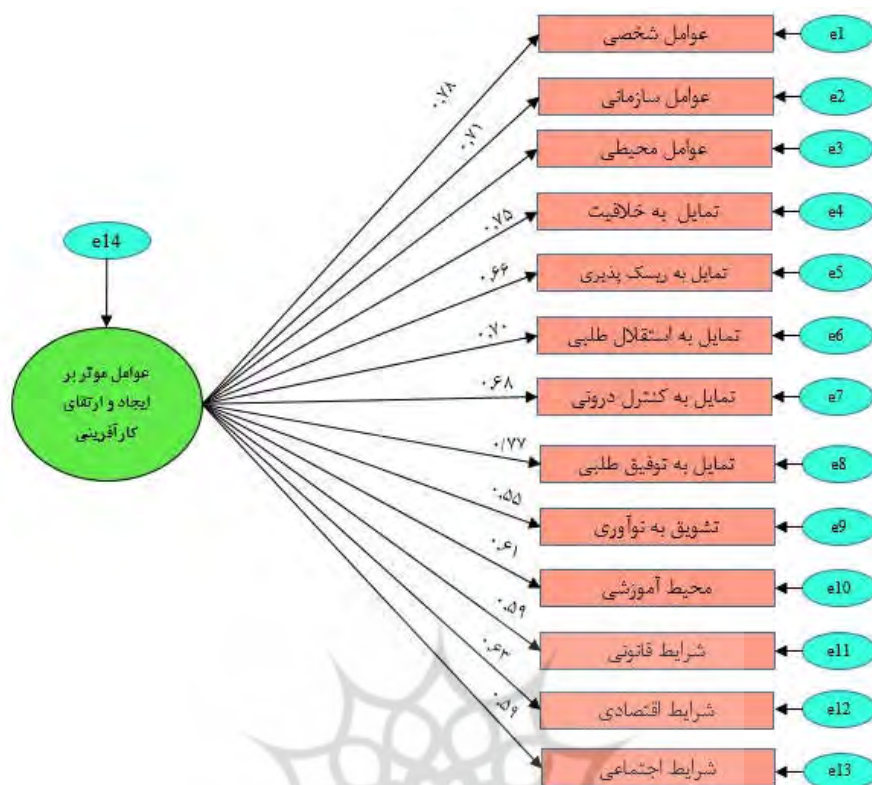
جدول ۲. نتایج بررسی سهم واریانس هریک از عوامل موثر بر ایجاد و ارتقای کارآفرینی در بین دانشجویان علوم ورزشی

بارعاملی	گویه	واریانس	عامل
۰/۶۳	کارهای خود را با برنامه ریزی انجام می‌دهم.	۹/۰۳ درصد	شخصی
۰/۶۶	با تلاش کافی می‌توانم موفق باشم.		
۰/۶۴	در هر کار و فعالیت تمایل دارم نتیجه کار خود را با کار دیگران مقایسه کنم.		
۰/۶۴	اگر در انجام کاری با مشکل روبرو شوم، آنرا رها میکنم و به سراغ کار دیگری می‌روم.		
۰/۷۲	من برای توسعه و ایجاد کار از هیچ کوششی دریغ نمی‌کنم.		
۰/۵۸	به نظر من تحصیلات عالی می‌تواند به قدرت فکر برای کارهای جدید کمک کند.		
۰/۵۹	من ترجیح میدهم شخصا مسئولیت حل مشکلات خود را از طریق تلاش شخصی خود بر عهده بگیرم.		
۰/۵۲	برای موفقیت در کار و زندگی عزم و اراده‌ی من نقش مهمی ایفا میکند.	۹/۰۲ درصد	سازمانی
۰/۶۳	اندازه‌دسترسی به‌اعتبارات موسسات مالی برای دانشگاه در انجام طرح‌های جدید فراهم است.		
۰/۶۸	سیاست‌های دولت مشوق توسعه فعالیت‌های دانشگاه می‌باشد.		
۰/۶۲	جو و فضاهای عمومی حاکم بر جامعه، خلق و اجرای ایده‌های جدید را تشویق میکند.	۸/۱۱ درصد	مجموعی
۰/۵۹	دانشگاه از اشتباهات دانشجویان و کسب تجربه حمایت میکند.		
۰/۷۷	مدیریت از انجام درست فعالیت‌های جدید قدردانی و حمایت میکند.		
۰/۷۲	برای من مهم است که در کارها علمی و عملی از ایده‌های خود استفاده کنم.		
۰/۷۱	من به طرح‌های جدید فکر میکنم.	۸/۰۳ درصد	تمایل به خلاقیت
۰/۸۰	ایده‌های جدید را از درون محتوای کارهایی که انجام میدهم بدست می‌آورم.		
۰/۶۹	ترجیح میدهم در کارهای خود راه و روش‌های جدید را تجربه کنم.		
۰/۵۸	همیشه ذهن من به تفکر و ایده‌های نو مشغول است.		
۰/۷۳	اگر شانس موفقیت کاری بینا بین ۵۰-۵۰ باشد آن کار را انجام میدهم.		
۰/۶۲	ریسک پذیری در موفقیت کاری من موثر بوده است.	۶/۸ درصد	تمایل به ریسک پذیری
۰/۶۶	اصولا از مخاطره‌های شغلی استقبال میکنم.		
۰/۷۴	من دوست دارم پروژه‌های ریسک آور و جدید را آغاز کنم.		
۰/۷۲	مدیریت دانشگاه از دانشجویان ریسک پذیر در امور دانشگاهی قدردانی میکند.		
۰/۸۱	هنگامی که کاری را در دست میگیرم به ندرت به کمک نیاز پیدا میکنم.	۵/۳ درصد	تمایل به استقلال طلبی
۰/۷۹	از کار کردن برای دیگران متنفرم.		
۰/۶۴	استقلال فکری در موفقیت من موثر بوده است.		
۰/۶۳	دوست دارم از لحاظ مالی و شغلی مستقل باشم.		
۰/۷۱	وقتی مسئولیتی به من واگذار میشود جا نمی‌زنم و به تنهایی کاری که باید را انجام می‌دهم.		
۰/۵۵	اگر طرح ایده‌های من باعث اخراجم شود هراسی ندارم.	۰/۶۰	۰/۵۱
۰/۶۰	اگر شانس شکست در انجام کاری وجود داشته باشد باعث نمی‌شود آن را رها کنم.		
۰/۵۱	من در شرایط بحرانی، با اطمینان خاطر و اعتماد به نفس وظایف خود را انجام می‌دهم.		

عامل	واریانس	گویه	بار عاملی
تمایل به کنترل درونی	۴/۸ درصد	افراد توانمندی که نتوانستند موفق شوند، به علت عدم استفاده از فرصت‌های موجود بوده است.	۰/۶۹
		در دانشگاه دیگران فکر می‌کنند من بسیار سختکوشم.	۰/۸۰
		به طور کلی من خیلی آینده نگرم.	۰/۷۳
تمایل به توفیق طلبی	۴/۱ درصد	در دانشگاه کسانی را که در زندگی به مقامی رسیده‌اند را تحسین میکنم.	۰/۶۷
		در دانشگاه آن دسته از همکلاسی‌های خود را که سخت تلاش می‌کنند را آدم‌های موفقی می‌دانم.	۰/۷۸
		دانشگاه شکست‌ها و اشتباهات دانشجویان را در رابطه با نوآوری پذیرفته و تحمل می‌کند.	۰/۷۲
		دانشگاه به فعالیت‌های ویژه پاداش و تشویق اضافی تعلق می‌دارد.	۰/۷۰
تشویق به نوآوری	۳/۸ درصد	دانشجویان مجازند به منظور بهبود عملکرد خود، فعالیت‌هایی فراتر از وظایف محوله را انجام دهند.	۰/۶۲
		دانشگاه در جهت پیگیری فکرهای جدید منابع لازم را در اختیار دانشجویان قرار می‌دهد.	۰/۸۳
		آموزشگران دانشگاه از توانایی فردی جهت آموزش به دانشجویان استفاده می‌کنند.	۰/۵۴
		در دانشگاه کار گروهی رواج دارد.	۰/۵۸
		در دانشگاه، مدیریت از انحراف کارکنان از قواعد حمایت می‌کند.	۰/۵۳
محیط آموزشی	۳/۵ درصد	در دانشگاه، دانشجویان از اهداف بلند مدت و آرمان‌های دانشگاه تصویر روشنی دارند.	۰/۷۴
		محتوای دوره آموزشی ارائه شده در دانشگاه با نیازهای روز جامعه انطباق دارد.	۰/۷۹
		توانایی علمی آموزشگران دانشگاهی را در آموزش دانشجویان، مناسب ارزیابی میکنم.	۰/۷۱
شرایط قانونی	۳/۲ درصد	دانشگاه از فکر نو و جدید دانشجویان برای توسعه فعالیت‌های دانشگاه بهره میبرد.	۰/۶۴
		دانشگاه برای سرمایه گذاری جدید نیاز به مجوزهای قانونی دارد.	۰/۵۹
		قوانین دولتی حاکم بر فعالیت‌های دانشگاه دارای تناقض است.	۰/۵۷
شرایط اقتصادی	۲/۲ درصد	محدودیت‌های اقتصادی از جمله تورم در توسعه فعالیت‌های دانشگاه، موثر است.	۰/۷۶
		مدیریت، عملکرد دانشجویان را از اهداف کارآفرینی حمایت مالی می‌کند.	۰/۷۰
		برنامه‌های آموزشی کارآفرینی در مراکز علمی و آموزشی کشور ارائه میشود.	۰/۷۹
شرایط اجتماعی	۱/۸	در فضای عمومی جامعه، کار و تلاش ارزش تلقی می‌شود.	۰/۸۸
		دانشگاه با انجام کارآفرینی و فکرهای جدید در اقتصاد کشور، نقش بسزایی را ایفا میکند.	۰/۷۲

همچنین، با استفاده از معادلات ساختاری، مدل عوامل موثر بر ایجاد و ارتقای کارآفرینی در بین دانشجویان علوم ورزشی طراحی شد و برازش مدل به دست آمده با استفاده از شاخص‌های توکر-لویس (TLI) ۰/۹۴۸؛ شاخص برازش بنتلر-بونت (BBI) ۰/۹۱۲؛ شاخص برازش تطبیقی (CFI) ۰/۹۰۰ و شاخص برازش مقتصد هنجار شده (PNFI) ۰/۰۷۱ انجام شد که همگی نشان دهنده برازش مطلوب و تأیید مدل عوامل موثر بر ایجاد و ارتقای کارآفرینی در بین دانشجویان علوم ورزشی می‌باشد.

نتایج به دست آمده نشان داد که ۱۳ عامل شخصی، سازمانی، محیطی، تمایل به خلاقیت، تمایل به ریسک پذیری، تمایل به استقلال طلبی، تمایل به کنترل درونی، تمایل به توفیق طلبی، تشویق به نوآوری، محیط آموزشی، شرایط قانونی، شرایط اقتصادی و شرایط اجتماعی بر کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی موثر هستند و بین عوامل موثر در کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی اولویت معنی‌داری وجود دارد به طوری که بالاترین اولویت مربوط به "عوامل شخصی" و پایین‌ترین اولویت مربوط به "تشویق به نوآوری" می‌باشد.



شکل ۱. عوامل موثر بر ایجاد و ارتقای کارآفرینی در بین دانشجویان علوم ورزشی

جدول ۳. شاخص‌های برازش مدل عوامل موثر بر ایجاد و ارتقای کارآفرینی در بین دانشجویان علوم ورزشی

تفسیر	ملاک	میزان	شاخص برازش	
برازش مطلوب	زیر ۳	۲/۷۳	(χ^2/df)	مطلق
برازش مطلوب	بیشتر از ۰/۰۵	۰/۰۸۸	p value	
برازش مطلوب	بیش از ۰/۹۰	۰/۸۹۲	شاخص نیکویی برازش	تطبیقی
برازش مطلوب	بیش از ۰/۹۰	۰/۹۴۸	شاخص توکر- لویس (TLI)	
برازش مطلوب	بیش از ۰/۹۰	۰/۹۱۲	شاخص برازش بنتلر- بونت (BBI)	
برازش مطلوب	بیش از ۰/۹۰	۰/۹۰۰	شاخص برازش تطبیقی (CFI)	مقتصد
برازش مطلوب	کمتر از ۰/۰۵	۰/۰۴۷	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA)	
برازش مطلوب	بیشتر از ۰/۰۵	۰/۰۷۱	شاخص برازش مقتصد هنجار شده (PNFI)	

حاصل از آزمون بارتلت نشان داد بین گویه‌های پرسشنامه عوامل موثر بر ایجاد و ارتقای کارآفرینی در بین دانشجویان تربیت بدنی و علوم ورزشی همبستگی بالایی وجود دارد، از این رو ادامه سایر مراحل تحلیل عاملی انجام شد که نتایج آزمون تحلیل عاملی اکتشافی نشان داد ۱۳ عامل که با در نظر گرفتن مفهوم مشترک بین گویه‌های آن، با عوامل شخصی، سازمانی، محیطی، تمایل به خلاقیت، تمایل به ریسک پذیری، تمایل به استقلال طلبی، تمایل به کنترل درونی، تمایل به توفیق طلبی، تشویق به

همچنین نتایج آزمون برازش مدل نشان دهنده برازش مطلوب و تأیید مدل عوامل موثر بر ایجاد و ارتقای کارآفرینی در بین دانشجویان علوم ورزشی می‌باشد که در جدول ۴ قابل مشاهده می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف شناسایی عوامل موثر بر ایجاد و ارتقای کارآفرینی در بین دانشجویان علوم ورزشی انجام شد که نتایج

نوآوری، محیط آموزشی، شرایط قانونی، شرایط اقتصادی و شرایط اجتماعی نامگذاری شدند.

نتایج آزمون تحلیل مسیر نشان داد که عوامل شخصی با میزان اثر ۷۸ درصدی بر کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی موثر است که بیشترین میزان اثر را در میان سایر متغیرها داشت. این یافته با نتایج تحقیق شکاری و همکاران (۱۳۹۵)، نصیرزاده و همکاران (۱۳۹۲) و فرناندزو همکاران (۲۰۱۴) همخوانی دارد. عوامل شخصی عواملی هستند که در بسیاری از جنبه‌های زندگی انسان تاثیرگذارند. از این عوامل می‌توان به مواردی چون شخصیت، انگیزه، تمایل، میزان موفقیت طلبی، برنامه ریزی فردی، مدیریت زمان، روش‌های برقراری ارتباط با دیگران و .. اشاره کرد (زامپتاکیس و همکاران^{۱۳}، ۲۰۰۹). در مورد تاثیر شغل والدین کارآفرینان شواهد محکمی وجود دارد که نشان می‌دهد اغلب پدران خوداشتغال یا کارآفرین‌اند. گزارش‌ها نشان می‌دهد که زنان کارآفرین نیز همچون مردان کارآفرین پدران خوداشتغال یا کارآفرین داشته‌اند. داشتن پدر خوداشتغال الهام بخش قوی برای کارآفرین است. استقلال و انعطاف پذیری پدر در امور خوداشتغالی خویش از سنین کودکی در ذهن کارآفرین تثبیت می‌شود (بران^{۱۴}، ۲۰۰۶). عواملی مانند گرایش به ریسک‌پذیری، نیاز به توفیق، نیاز به استقلال، تمایل به کار بیش از حد معمول و تمایل به تفویض اختیار به دیگران، به وسیله پژوهشگران زیادی مورد مطالعه قرار گرفته است (شکاری و همکاران، ۱۳۹۵). بنابراین نتیجه به دست آمده منطقی به نظر می‌رسد و می‌توان بیان داشت که عوامل شخصی بر روی کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی می‌تواند نقش معنی‌داری داشته باشد. با توجه به تاثیرگذاری بالای عامل شخصی بر کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی پیشنهاد می‌شود دانشجویان تربیت بدنی در زندگی شخصی و خانوادگی خود موقعیتی را فراهم آورند تا شخصیت خلاق در آنان شکل گیرد.

دیگر نتیجه تحقیق نشان داد که عوامل سازمانی بر کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی موثر است که میزان این اثر برابر با ۷۱ درصد است. این یافته بدان معنا است که به ازای یک واحد بهبود در عوامل سازمانی، ۷۱ درصد وضعیت کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی بهبود می‌یابد. این یافته با تحقیق فلاح حقیقی و همکاران (۱۳۹۶) و فراهانی و همکاران (۱۳۹۲) همسو است. کارآفرینی درون سازمانی پروسه‌ای است که از آن طریق محصولات، فرایندها و ایده‌های جدید در سازمان به اجرا گذاشته می‌شود و توسعه می‌یابد و با پروسه‌ی کار آفرینی مستقل تفاوتی دارد. اگر فرد

کار آفرینی به استخدام سازمانی درآید به آن کار آفرینی درون سازمانی گفته می‌شود و به تبع محدوده مسئولیتها و اختیارات سازمانی خود، نقش دیگری پیدا می‌کند که کمی با نقش آزاد و مستقل آن متفاوت است و همین نقش به مرور در او مهارتهایی بیشتر و متفاوت با کار آفرینان مستقل ایجاد می‌کند (لی و همکاران، ۲۰۱۱). سازمانها الزاما باید درگیر نوآوری محصول، بازار یا تکنولوژی شوند. سازمان‌هایی شرایط کارآفرینانه دارند که نوآور، ریسک پذیر، پیشتاز، بی باک و مهاجم باشند و در حمایت از شرایط فوق برای رهبری تکنولوژیکی و تحقیق و توسعه اهمیت خاصی قائل شوند (براتی مارنای، ۱۳۸۵). ویژگی‌های کارآفرینی سازمانی و دانشگاهی، ساختار ارگانیک در یک سازمان، بویژه در سازمان علمی و دانشگاهی، زمینه‌ساز شرایط مناسب برای کارآفرینی خواهد بود (فلاح حقیقی، ۱۳۹۶). در این راستا، پیشنهاد می‌شود با کاهش سطوح سازمانی در گروه‌های آموزشی در اداره امور داخلی خود استقلال عمل داده شود و شرایطی فراهم گردد تا دانشکده‌های تربیت بدنی بتوانند به شکل گروه‌های خودگردان فعالیت نمایند. همچنین ضمن ایجاد انعطاف در قوانین و مقررات، تدوین آیین‌نامه‌ها و مقررات مشوق ریسک‌پذیری و خلاقیت، امکاناتی برای انتقال و اشتراک دانش در بین دانشجویان و فارغ التحصیلان تربیت بدنی فراهم گردد. ضمناً خلاقیت و نوآوری جزء جدایی‌ناپذیر کارآفرینی است؛ بنابراین، حمایت از افراد صاحب ایده برای هم اندیشی با صاحبان دانش میتواند راه‌گشا باشد. ایجاد و توسعه مرکز کارآفرینی، دفتر ارتباط با صنعت و مرکز رشد در دانشکده‌های تربیت بدنی هم از دیگر راهکارهای کارآفرینی دانشگاهی است.

همچنین مشخص شد که از عوامل اجتماعی با ۵۹ درصد بر کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی موثر است. این یافته با نتیجه تحقیق فراهانی و قربانی قهفرخی (۱۳۹۲) و اکپور روبرو^{۱۵} (۲۰۱۲) همخوانی دارد. بر اساس تحقیقات انجام شده، عوامل اجتماعی فعالیت کارآفرینانه را تحریک می‌کنند. برخی از این عوامل عبارتند از: افزایش تمرکز بر شکل‌گیری سرمایه، روابط نهادی در حال تغییر، برنامه‌های حمایتی دولتی، ارزیابی مجدد مالکیت معنوی و رویکردهای جدید به نوآوری. برخی جوامع، خصوصاً کشورهای همانند ایالات متحده آمریکا، کره جنوبی و دیگر کشورهای آسیای جنوب شرقی همانند تایلند، اندونزی، مالزی و سنگاپور، دارای کارآفرینان بسیار زیادی هستند. برای پی بردن به چرایی اختلاف جوامع از لحاظ سطح کارآفرینی، استونر و همکاران^{۱۶} (۲۰۰۱) معتقدند که باید متغیرهای اجتماعی

کارآفرینی دانشجویان تاثیر بسزایی دارد (مهدوی و همکاران، ۱۳۹۲). به طور کلی باید اذعان داشت که عوامل فرهنگی و به طور کلی عوامل محیطی می‌تواند عاملی مهم و تاثیرگذاری بر کارآفرینی باشد.

یافته دیگر نشان داد که تمایل به خلاقیت اثر بالای ۷۵ درصدی بر کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی می‌گذارد. خلاقیت همان توانایی خلق ایده‌های جدید است که این ایده‌ها ممکن است به محصولات یا خدمات جدید نیز منجر شوند. با این تعریف می‌توان خلاقیت و تمایل به آن را حتی یکی از ویژگی‌های شخصی دانست. حال اگر یک فردی تمایل به خلاقیت و نوآوری وجود داشته باشد، همانند سایر تمایلات فرد که او را به سمت و سوی رفتار خاصی هدایت می‌کنند، می‌توان انتظار داشت که خلاقیت بیشتری از او سر بزند (براتی مرانی و همکاران، ۱۳۸۵). با توجه به تاثیرگذاری تمایل به خلاقیت بر کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی پیشنهاد می‌شود در محیط‌های مختلف چون خانواده و مدارس و دانشگاه‌ها، حس و انگیزه خلاقیت در افراد تشویق شود تا تمایل آنان به بروز خلاقیت و کارآفرینی افزایش یابد.

همچنین، تمایل به ریسک‌پذیری عامل دیگری از عوامل موثر بر کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی بود که به دست آمد. این یافته با نتیجه تحقیق صیاد و همکاران (۱۳۹۶) همخوانی دارد. تمایل به ریسک‌پذیری عبارت است از پذیرش مخاطره‌های معتدل که می‌توانند از طریق تلاش‌های شخصی مهار شوند. هنگام در نظر گرفتن هر گونه مخاطره، دو عنصر در ایجاد این مفهوم تنش دارند، یکی سطح درک فرد کارآفرین از مخاطره در آغاز هر فعالیت مخاطره‌آمیز و دیگری احتمال شکست در صورت ناموفق بودن آن فعالیت است (براتی مرانی و همکاران، ۱۳۸۵). به منظور خلاقیت، فرد بایستی دارای روحیه ریسک‌پذیری باشد و تا نتواند در امری به ریسک و کاری مخاطره‌آمیز دست زند، نمی‌تواند از خود خلاقیت و نوآوری و در نهایت کارآفرینی نشان دهد. با توجه به تاثیرگذاری تمایل به ریسک‌پذیری بر کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی پیشنهاد می‌شود محیطی ایجاد شود که افراد به آسانی دست به ریسک‌های سنجیده زده و این رفتار مورد حمایت قرار گیرد.

از سوی دیگر، نتایج تحلیل تحقیق نشان داد که تمایل به استقلال طلبی اثری ۷۰ درصدی بر کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی می‌گذارد؛ بدین معنا که با افزایش استقلال دانشجویان تربیت بدنی، حس و روحیه کارآفرینی آنها نیز افزایش می‌یابد. این یافته با تحقیق نصیرزاده و همکاران (۱۳۹۲) همخوانی دارد. نیاز به استقلال از ویژگی‌هایی است که به‌عنوان

در جوامع مختلف مورد بررسی قرار گیرند (آکپور روبرو، ۲۰۱۲). عوامل اجتماعی که بر کارآفرینی تاثیر می‌گذارند شامل: امنیت اجتماعی و شغلی، جوان بودن ساختار جمعیت، توجه جامعه به متخصص تربیت، ورود مجدد بازنشستگان به بازار کار، یا جاد فرصت‌های مطلوب برای اشتغال کلیه فارغ التحصیلان در حذف جامعه، رابطه‌گرایی در اعطای تسهیلات پژوهشی همگی در اشتغال فارغ التحصیلان کارشناس ارشد تربیت بدنی نقش عمده ای را بازی می‌کنند (فراهانی و قربانی قهفرخی، ۱۳۹۲).

یافته دیگر نشان داد که عوامل اقتصادی نقش بسزایی در کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی دارد. این یافته با نتیجه تحقیق آکپور روبرو (۲۰۱۲) همخوانی دارد. از آنجا که کارآفرینی برای پیشرفت و ایجاد تغییرات اقتصادی ضروری است، عواملی که باعث افزایش رشد و توسعه اقتصادی می‌شوند، در ظهور کارآفرینی نیز موثرند. دو دسته عوامل مهم محیطی وجود دارد که می‌تواند بر روی کارآفرینی موثر باشند. دسته اول، محرک‌های بازار یا نیازهای اجتماعی جدید است، که کارآفرین می‌تواند برای ارضاء آنها با روشی جدید اقدام نماید و دسته دوم، عوامل اقتصادی منابع تامین سرمایه است. برای تاسیس شرکت‌های جدید، باید منابع کافی تامین کننده سرمایه موجود باشد و این منابع، سرمایه‌ها را بسوی کارآفرینان بالقوه هدایت نمایند. به طور کلی می‌توان عوامل محیطی اقتصادی چون دسترسی به ورودی‌های بازارها، تورم، مالیات، مقررات و ثبات سیاسی را به عنوان عوامل اقتصادی موثر بر کارآفرینی در نظر داشت (آکپور روبرو، ۲۰۱۲).

از طرف دیگر نتایج پژوهش نشان داد که، عوامل محیطی نیز می‌تواند بر امر کارآفرینی تاثیرگذار باشد. این یافته با نتیجه تحقیق مندعلیزاده و همکاران (۱۳۹۴) و آکپور روبرو (۲۰۱۲) همخوانی دارد. محیط‌های پویا تاثیر مثبتی را بر روابط بین گرایش به کارآفرینی و عملکرد سازمان بر جای می‌گذارد. در صورتی که محیط‌های ایستا تاثیر منفی بر روابط بین گرایش به کارآفرینی و عملکرد سازمانی دارند و در محیط‌های بازار مقرراتی و رسمی رابطه‌ای بین این دو وجود ندارد. همین‌طور در محیط‌های بسیار بی‌ثبات و رقابتی امروزی، موفقیت آن‌ها، مستلزم سازگاری هدفمند و انطباق با فرهنگ ملی و عوامل سیاسی و قانونی به‌عنوان دو عامل محیطی و زمینه‌ای است و عوامل فرهنگی، سیاسی و اقتصادی نقش تعدیل‌کننده‌ای بر گرایش به کارآفرینی در دانشگاه‌ها دارد. همچنین در فرهنگ‌های فردگرا کارآفرینی بیشتری مشاهده می‌شود چرا که در آنجا به موفقیت‌های فردی توجه بیشتری می‌شود. همچنین بر اساس نتایج به دست آمده از تحقیق عوامل رفتاری نیز بر

تعریف مک کلند^{۱۷} توفیق طلبی عبارت است از تمایل به انجام کار در استانداردهای عالی جهت موفقیت در موقعیت‌های رقابتی. مک کلند با تحقیقات خود چنین نتیجه‌گیری نمود که نیاز به توفیق در افرادی که فعالیت‌های اقتصادی خود را آغاز می‌نمایند، بالاتر باشند. این افراد مایل هستند تا همواره در چالش باشند و در راه رسیدن به اهداف قابل دسترس و همچنین نسبت به عملکرد خود، به باز خورد مکرر و منظم زمانی نیاز دارند. این افراد ترجیح می‌دهند تا شخصا مسئولیت حل مشکلات، تعیین اهداف و دستیابی به آنها را از طریق تلاش شخصی خود به عهده گیرند. نیاز به توفیق در افرادی وجود دارد که در فعالیت‌های کارآفرینانه موفق می‌باشند. در واقع این نیاز، افراد را تحریک می‌کند تا کارآفرین شوند و کارآفرینان آینده نگری که شرکت‌های جدیدی تاسیس کرده باشند را نیز به سوی رشد هدایت می‌نماید (اوراعی یزدانی، ۱۳۷۳). بنابراین می‌توان انگیزه توفیق طلبی را یکی از عوامل مهم و موثر بر خلاقیت و نوآوری افراد دانست که این خلاقیت و نوآوری در نهایت می‌تواند به کارآفرینی و توسعه اقتصادی منجر شود. با توجه به تاثیرگذاری تمایل به توفیق طلبی بر کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی پیشنهاد می‌شود دانشگاه‌ها دانشجویان خود را طوری آموزش دهند که حس موفقیت طلبی در آنان توسعه یابد تا بتوان خلاقیت و نوآوری و کارآفرینی را از آنان انتظار داشت.

عوامل قانونی نیز اثر معناداری بر کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی داشت. میزان این اثرگذاری ۵۹ درصد بود. بدان معنا که با بهبود عوامل و زمینه‌های قانونی می‌توان وضعیت کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی را بهبود بخشید. بنابراین با رعایت مواردی همچون تسهیل قوانین و مقررات، وجود بیمه بیکاری و کاهش بار مالیاتی برای کسب و کارهای ورزشی با توسعه کارآفرینی ورزشی می‌توان این مهم را بهبود بخشید.

دیگر یافته پژوهش نشان داد که تشویق به نوآوری نیز می‌تواند بر کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی اثرگذار باشد. این یافته با نتیجه تحقیق فلاح حقیقی و همکاران (۱۳۹۶) و حسینی و همکاران (۲۰۱۱) همخوانی دارد. از آنجا که در تحقیقات متعدد نشان داده شده است که خلاقیت و نوآوری می‌تواند با آموزش فراگرفته شود، بنابراین می‌توان بیان داشت که برای یادگیری خلاقیت و نوآوری بایستی از سیستم‌های تشویقی و حمایتی نیز بهره گرفت (یدالهی و همکاران، ۱۳۹۰). با توجه به این که در جامعه ما، بین وضعیت مطلوب کارآفرین بودن نظام حقوق و پاداش در دانشکده‌های کشاورزی و وضعیت موجود آن تفاوت معنی‌داری وجود دارد، در چنین نظامی، پاداش مناسب به افراد

یک نیروی انگیزشی مهم برای کارآفرینان بر آن تاکید شده است. در واقع، نیاز به استقلال را می‌توان با عباراتی نظیر «کنترل داشتن بر سرنوشت خویش»، «کاری را برای خود انجام دادن» و «رئیس خود بودن» تعریف کرد. در واقع، نیاز به استقلال، عاملی است که سبب می‌شود تا کارآفرینان به اهداف و رویاهای خود دست یابند (آقازاده و همکاران، ۱۳۸۳). با توجه به تاثیرگذاری تمایل به استقلال طلبی و تمایل به کنترل درونی بر کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی پیشنهاد می‌شود جامعه فرزندان خود را مستقل، با مرکز کنترل درونی و دارای حس استقلال پرورش دهند تا در آینده بتوان از آن‌ها رفتارهای کارآفرینانه مشاهده نمایند.

همچنین، تمایل به کنترل درونی عامل دیگری است که در کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی کشف شد. این عامل اثری ۶۸ درصدی بر کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی گذاشت. این یافته بدان معنا است که با افزایش تمایل به کنترل درونی، روحیه کارآفرینی نیز در دانشجویان بالا می‌رود. عقیده‌ی فرد نسبت به اینکه وی تحت کنترل وقایع خارجی یا داخلی می‌باشد را مرکز کنترل می‌نامند. بیشتر کارآفرینان را دارای مرکز کنترل درونی توصیف نموده‌اند. افراد با مرکز کنترل بیرونی معتقدند که وقایع خارجی که خارج از کنترل آنها می‌باشند، سرنوشت آنها را تعیین می‌کند (براتی مرثانی و همکاران، ۱۳۸۵). به عبارت دیگر کارآفرینان موفق، به خود ایمان دارند و موفقیت یا شکست را به سرنوشت، اقبال و یا نیروهای مشابه نسبت نمی‌دهند. به عقیده آنها شکست‌ها و پیشرفت‌ها تحت کنترل و نفوذ آنها بوده و خود را در نتایج عملکردهایشان موثر می‌دانند. هورنادی و روتر (۲۰۰۳) تعریف دقیق تری را در خصوص مرکز کنترل بیان نموده است؛ «هرگاه شخصی باز خوردی را مشاهده نماید که بطور کامل ناشی از عملکرد وی نباشد، پیامد آن به بخت یا اقبال نسبت داده و آن را تحت کنترل دیگران دانسته و یا اصولاً به علت پیچیدگی فراوان نیروهای محیطی آن را غیر قابل پیش‌بینی تصور می‌نماید. هرگاه فرد رویدادی را به این صورت تحلیل نماید که کنترل بیرونی اعتقاد دارد و چنانچه شخصی آن رخداد را پیامد رفتار و یا ویژگی‌های دائمی خود بداند به کنترل درونی اعتقاد دارد (ون دام و همکاران، ۲۰۱۰).

یافته دیگر نشان داد که تمایل به توفیق طلبی اثر مثبت و معناداری بر کارآفرینی دانشجویان تربیت بدنی می‌گذارد. بدین معنا که هرچه تمایل به توفیق طلبی در دانشجویان تربیت بدنی بالاتر باشد، روحیه کارآفرینی آنها افزایش می‌یابد. این یافته با نتیجه تحقیق صیاد و همکاران (۱۳۹۶) همخوانی دارد. بنابر

کارآفرینی بیشتر شده و در نهایت، توسعه کارآفرینی ورزشی در جامعه بیشتر خواهد بود؛ این یافته با نتایج تحقیق فلاح حقیقی و همکاران (۱۳۹۶)، مندعلی‌زاده و همکاران (۱۳۹۴)، حسینی و همکاران (۲۰۱۱)، سانچز^{۱۸} (۲۰۱۱) و ایزدونمی و اکافور^{۱۹} (۲۰۱۰) همخوانی دارد. در واقع افراد با طی دوره‌های آموزشی و واحدهای درسی خاص که ممکن است به صورت تئوری، عملی، کارگاهی و ... برگزار شود می‌توانند خلاقیت و کارآفرینی را بیاموزند. پیشنهاد محققان بر اساس این یافته عبارت است از بکارگیری روش‌های جدید آموزشی در ارایه دروس نظری و عملی، ارائه آموزش‌های مرتبط با کارآفرینی در دروس و رشته‌ها و گرایش‌های مختلف تربیت بدنی، انجام پژوهش‌های مورد نیاز بخش صنعت و ورزش و رعایت توازن بین تحقیقات بنیادی و کاربردی، به‌گونه‌ای که توجه به یک بعد، باعث تحت الشعاع قرار گرفتن ابعاد دیگر نشود؛ زیرا بی‌توجهی به هر یک از این ابعاد می‌تواند در مسیر استقرار دانشکده‌های تربیت بدنی کارآفرین نقصان ایجاد نماید. همچنین، پیشنهاد می‌شود سیاست‌های تدوین دروس دانشگاهی تربیت بدنی اصلاح شود و بیشتر دروس به صورت عملی و کاربردی و منطبق با شرایط واقعی بازار کار آموزش داده شود تا گامی اساسی در جهت آشنایی افراد با نحوه کاربرد آموخته‌هایشان در صحنه عمل برداشته شود.

نوآور و ایده‌پرداز داده نمی‌شود و سیستم محافظه‌کارانه تشویق و پاداش دهی بر پایه ساعت کار و حقوق ماهانه، سبب بیانگیزگی برای کارآفرینی در دانشگاه می‌شود (فلاح حقیقی و همکاران، ۱۳۹۶). بنابراین، پیشنهاد می‌گردد جهت تداوم کارآفرینی در برخی از ساز و کارهای پاداش تحولاتی ایجاد گردد و پرداخت حقوق و مزایا به‌گونه‌ای تنظیم شود که مبتنی بر خلاقیت و نوآوری سازمانی باشد و به ایده‌های نو، پاداش مالی و مادی مناسبی اختصاص یابد. همچنین، تلاش شود تا اعضای هیأت‌علمی تربیت بدنی که بیشترین سطح رضایتمندی را برای دانشجویان کارآفرین فراهم می‌کنند، شناسایی و تشویق شوند. این امر باعث افزایش سطح رضایتمندی دانشگاهیان شده و پویایی لازم را برای ایجاد یک سازمان کارآفرین فراهم مینماید. تشویق محققان برتر در بین دانشجویان به نحو کارآمد و مستمر، انگیزه ایشان را بالا برده و به کارآفرین شدن آنها کمک خواهد نمود. پر واضح است که تشویق مقطعی و احیاناً نامتناسب با سطح فعالیت و یا خلاقیت دانشجویان نمی‌تواند پاسخ مناسبی در جهت کارآفرین شدن دانشجویان و فارغ‌التحصیلان تربیت بدنی باشد. در نهایت از حاصل از تحقیق نشان داد که محیط آموزشی دانشگاه‌ها نقش بسزایی در کارآفرینی دانشجویان ایفا می‌کند. که میزان این اثر برابر با ۶۱ درصد بود. بدین معنا که هرچه میزان برنامه‌های آموزشی مرتبط با کارآفرینی و چگونگی راه‌اندازی و اداره کسب و کارها بیشتر باشد، تمایل افراد به

REFERENCES

- Ahmadi, H, Omidi Najafabadi, M. (2010). On Assessing the Status of University Education for Promoting Entrepreneurship (Case Study: Faculty of Agriculture and Natural Resources, Islamic Azad University) Tehran Science and Research Unit). Promotion and education research. Agriculture, Aghazadeh, H ,Rezazadeh, H. (۲۰۰۴). Organizational Entrepreneurship, Tadbir Monthly No. 102. Second Year, No. 3, pp. 63-72
- Akpor-Robaro, M. O. M. (2012). The impact of socio-cultural environment on entrepreneurial emergence: A theoretical analysis of Nigerian society. *European Journal of Business and Management*, 4(16), 172-182.
- Alimardani ,M, Farahani, A, Qasemi, S.H (۲۰۱۴). The relationship between organizational culture and organizational entrepreneurship in the General Directorate of Sports and Youth of Qom Province. *Applied research in sports management*. Fourth Year, No. 1, pp. 25-34
- Badsar, M, Rezaei, R, Salehi Moghaddam, N. (۲۰۱۴). The effect of emotional intelligence on entrepreneurial competencies of agricultural students (Case study: Zanjan University), *Entrepreneurship Development*, Vol 7, NO 3, pp. 407-425
- Baron, R. A. (2006). Opportunity recognition as pattern recognition: How entrepreneurs “connect the dots” to identify new business opportunities. *The Academy of Management Perspectives*, 20(1), 104-119.
- Baqersad, W, Zali, M.R, Razavi, S.M , Saeed Benadaki, S. (2013). The effect of entrepreneurship education on entrepreneurship in students of technical and professional fields. *Entrepreneurship Development Quarterly*. Year 6, Number 4, pp. 21 - 36.
- Boroumand, M.R, Hemmatinejad, M.A, Ramezani Nejad, R, Razavi, S. M, Malek Akhlaq, I. (2013). Analyzing the employment status of graduates in the field of physical education and sports sciences in Iran and

- determining their position based on the position evaluation matrix and strategic action (SPACEM). Two Journal of Sports Management and Development, Second Year, No. 1, pp. 1-19.
- Enayati Fathullah, S. (2010). Investigating the effect of leadership style on employee entrepreneurship in government organizations. master thesis. Islamic Azad University of Kurdistan. Pp. 67-78.
 - Falah Haghighi Siqlani, N, Bijani, M, Karami, Gh.H Zand, M. (۲۰۱۶). The effect of structural-organizational dimensions on entrepreneurship in agricultural colleges in Region 5 of Islamic Azad University. Research in Economics and Agricultural Development of Iran. Vol 48, NO 77, pp. 107-93
 - Fernández-Pérez, V., Alonso-Galicia, P. E., Rodríguez-Ariza, L., & del Mar Fuentes-Fuentes, M. (2015). Professional and personal social networks: A bridge to entrepreneurship for academics? European Management Journal, 33(1), 37-47.
 - Farahani, A, Gholampour, E, Adelpkhani, A. (2013) Management and Policymaking of Physical Education Faculties and Departments and Directing Students' Job Expectations Postgraduate Students' Perspectives Applied Research of Sport Management Vol.2, No.2, 121-138
 - Farahani, A, Goodarzi, M, Azizian, N. (2009). The role of the title and content of physical education courses in entrepreneurship of graduates of this field. Sports Management, No. 1, pp. 203-223.
 - Farahani, A, Ghorfarkhi Ghorbani, L. (2013). Analysis of the effect of social factors on the employment of graduates of physical education in public and non-governmental universities. Research in University Sports, No. 3, pp. 127-156.
 - Foroughipour, H, Muzaffari, A.A, Ganjoui, F. (۲۰۰۷). Evaluation and introduction of the most important priorities of entrepreneurship in sports from the perspective of those involved in sports in the country. Research in sports science. No. 16, pp. 55-68.
 - Hayter, C. S. (2016). Constraining entrepreneurial development: A knowledge-based view of social networks among academic entrepreneurs. Research Policy, 45(2), 475-490
 - Haghshenas, A, Jamshidian, M, Shaimi, A, Shahin, A, Yazdan Shenan, M. (۲۰۰۴). Organizational Entrepreneurship Model in the Public Sector of Iran. Iranian Journal of Management Sciences. Second Year, No. 8, pp. 31-73
 - Heydari, A. (2004). Entrepreneurship Development and Graduates, Journal of Political-Economic Information, No. 5, pp. 203-204.
 - Honari, H. (2009) Investigating the vital factors of success in manpower productivity of the Physical Education Organization and the National Olympic Committee, Shahrekord, the 3rd National Congress of Sports Management.
 - Hossieni, J., Ahmadi, H., and Omidi Najafabadi, M. (2011). The perceptions of graduate students about factors influencing the extension of entrepreneurship education in college of agriculture and natural resources in Iran. Journal of American science, 7(3), 255-259.
 - Imani Hasanloei, M., Pashaei, M.T. (1386). Change management at the third millenniums organizations emphasizing on entrepreneurship. Monthly magazine of business and community, 89: 34-41. (Persian)
 - Izedonmi, Prince F & Okafor, C. (2010). The Effect Of Entrepreneurship Education On Student' Entrepreneurial Intention. Global Journal of management and Business Research, Vol.10, PP.49-60.
 - Javadian Sarraf, N, Tabatabai, F, Shaje, R. (2010). Investigating the Perceptual Levels and Success Factors of Job Selection of Physical Education Students of Mashhad Universities, Research in Sports Sciences, No. 24. pp. 57-76.
 - Kamalian, A.R, Fazel, A. (2011) Investigating the Relationship between Emotional Intelligence and Students' Entrepreneurship (Case Study: Sistan and Baluchestan University). Entrepreneurship Development. 4(1) 127-146
 - Khajavi Khan, A, Ghazi Mir Saeed, S. A. (2012). Investigating the status of entrepreneurial organizational culture in Iranian traditional medicine schools. Journal of Traditional Medicine of Islam and Iran, third year, fourth issue, pp. 489-493.
 - Lee, L., Wong, P. K., Der Foo, M., & Leung, A. (2011). Entrepreneurial intentions: The influence of organizational and individual factors. Journal of business venturing, 26(1), 124-136.
 - Mondalizadeh, Z., Honari, H. (1389). Survey the factor affecting on sport entrepreneurship: as a interdisciplinary area, interdisciplinary journal. 2(2): 113- 136. (Persian)
 - Mahdavi Mazdeh, M, Bank, M, Zahedi, M.R, Poormesgari, M. (۲۰۱۳). Recognition of state universities entrepreneurship indicators and ranking the universities in aspect of entrepreneurship. Science & Technology Policy, vol 6, no 1, 81-98
 - Mondalizadeh, Z, Ehsani, M, Kozechian, H, Honari, H. (2013). The Environmental Factor

- Affecting on Sport Entrepreneurship. Sport Management Review, No 29. 99-116
- Montoro-Sánchez, Á., & Ribeiro Soriano, D. (2011). Human resource management and corporate entrepreneurship. *International Journal of Manpower*, 32(1), 6-13.
 - Nasirzadeh, A.B, Farahani, Rezaei, A.Sh, Vatandoost, M (2013). Appraising the Executive managers' entrepreneurial in sport organizations of Iran, "Applied Research of Sport Management, no 3, p 2, 129-144
 - Oraei Yazdani, B. (۱۹۹۴). Motivation for success, self-control and entrepreneurship. *Management Knowledge Quarterly*. Volume 5, Number 26, pp. 40-49.
 - Rabiean ,M ,Darroudi, A, Bahman, N, Ahmadi, A, Bashari, N. (2015). Study of entrepreneurial spirit of paramedical students of Tehran University of Medical Sciences. *Payavard Salamat*, Volume 9, Number 2, pp. 203-2013.
 - Sanchez, J. c. (2011). University training for entrepreneurial competencies: Its impact on intention of venture creation. *International Entrepreneurship and Management Journal*, Vol. 7, No. 3, pp. 239-254.
 - Sayad ,S,Wahhabi, A, Wahhabi, , Sayadi, M, Roshani ,D, Amani, M. (۲۰۱۷). Investigating the Entrepreneurial Spirit of Students of Kurdistan and Kermanshah Universities of Medical Sciences in 2015. *Journal of Development of Education in Medical Sciences*, Volume 10, Number 26, pp. 59-67.
 - Shekari ,A, Zarei Sabhati,E, Yazdkhasti,A. (۲۰۱۵). The role of Godard Business Entrepreneurship Training (KAB) model on entrepreneurship skills of trainees in technical and vocational training centers. *Bi-Quarterly Theory and Practice in the Curriculum*. No. 4, Volume 7, pp. 31-54.
 - Saremi, M, Alizadeh Thani, M.K. (۲۰۱۰). Investigating the Factors Affecting the Process of Identifying Entrepreneurial Opportunities among Selected Top Entrepreneurs. *Entrepreneurship Development Quarterly*. first year. Third issue, pp. 103-122.
 - Tatari Hasan Gavyar,M , Tatari Hasan Gavyar, E , Honarvar, A. (2013). The relationship between manager's leadership styles in private sport clubs with their employee's entrepreneurship, *Applied Research of Sport Management*, 6(4), 11-18
 - van Dam, K., Schipper, M., & Runhaar, P. (2010). Developing a competency-based framework for teachers' entrepreneurial behaviour. *Teaching and Teacher Education*, 26(4), 965-971.
 - Zampetakis, L.; Beldekos, P. & Moustakis, V. (2009). Day- to- day" Entrepreneurship within Organizational: The Role of Trait Emotional Intelligence and perceived Organizational Support. *European Management Journal*. 27 (3), 165-175.
 - Zare ,GH,Hamidi, M, Sajjadi, S, N. (۲۰۰۷). Relationship between psychological factors of empowerment of experts and organizational entrepreneurship in the physical education organization. *Motor Science and Sports*, Fifth Year, Vol 1, N ۰9, pp. 71-81
 - Yadollahi Farsi, J. (1387). Entrepreneurship in sport. The congress of sport management emphasize on twenty years vision, Olympic and Paralympic academy. (Persian)